

[Etusivu](#) > ... > [Sinun Oikeutesi](#) > [Syytetyt \(rikosoikeudelliset Menettelyt\)](#) > 4 - Oikeuteni oikeudenkäynnin päätyttyä

4 - Oikeuteni oikeudenkäynnin päätyttyä

Voinko hakea muutosta tuomioon?

Tuomitulla on oikeus hakea käräjäoikeuden tuomioon muutosta hovioikeudelta. Jos henkilö on tyytymätön käräjäoikeuden asian käsittelyn aikana tekemiin päätöksiin (kuten todistajan kuulematta jättämiseen), hän voi hakea niihin muutosta ainoastaan hakemalla muutosta tuomioon.

Käräjäoikeuden tuomioon voi hakea muutosta hovioikeudelta 30 päivän kuluessa ratkaisusta. Muutoksenhakijalla on ensin seitsemän päivää aikaa ilmoittaa käräjäoikeudelle tyytymättömydestään ja aikeestaan valittaa tuomiosta. Valitus on tehtävä kirjallisesti. Se on osoitettava [hovioikeudelle](#) ja toimitettava asiasta päättäneelle [käräjäoikeudelle](#).

Päätökseen voi hakea muutosta, jos katsoo, ettei käräjäoikeus ole arvioinut todisteita oikein ja/tai että käräjäoikeus on tulkinnut lakia väärin. Myös vastapuolella eli syyttäjällä ja mahdollisella asianomistajalla on samat oikeudet hakea muutosta.

Mitä muutoksenhaun yhteydessä tapahtuu?

Jos tuomioon haetaan muutosta, rangaistusta ei panna täytäntöön, ellei tuomioistuin määrää sen täytäntöönpanosta. Jos tuomioistuin määrää, että tuomittu on vangittava tai hänen vangitsemistaan on jatkettava, tuomittu voi hakea päätökseen muutosta ylimääräisessä muutoksenhakumenettelyssä. Hovioikeus käsittelee vangitsemisasiaa kiireellisenä, pääasiasta erillisenä asiana.

Jos tuomittu on vankilassa, kun hän hakee päätökseen muutosta, ja vaatii päästä vapaaksi, hovioikeus voi määrätä, että hänet päästetään vapaaksi odottamaan pääasiaa koskevaa hovioikeuden päätöstä.

Hovioikeuden muutoksenhaun käsittelemiseen varaama aika vaihtelee. Jos muutoksenhakija on vangittu, hänen valituksensa käsitellään yleensä nopeammin. Jos muutoksenhakija on eri mieltä todisteiden arvioinnista, hovioikeus järjestää yleensä asian pääkäsittelyn, ja todisteet kuullaan uudelleen. Tämä hidastaa yleensä menettelyä. Hovioikeus varaa joko tapauksessa useita kuukausia valituksen käsittelyyn.

Jos vastapuoli ei ole ilmoittanut tyytymättömydestään käräjäoikeuden päätökseen ja tuomittu päättää hakea tuomioon muutosta, vastapuolen ei tarvitse ilmaista tyytymättömyyttään, mutta se voi kuitenkin tehdä vastavalituksen neljäntoista päivän kuluessa alkuperäisen valitusajan päättymisestä. Vastapuoli voi vaatia vastavalituksessaan esimerkiksi ankarampaa tuomiota tai suurempaa korvausta. Jos tuomittu peruuttaa valituksensa, vastavalitus raukeaa.

Muutoksenhakija voi esittää uusia todisteita tai nimetä uusia todistajia valituksensa tueksi.

Rikosoikeudenkäynnissä sallitaan uusien todisteiden esittäminen myös asian pääkäsittelyssä hovioikeudessa.

Mitä muutoksenhakukäsittelyssä tapahtuu?

Kun valitus on tehty, se toimitetaan tiedoksi vastapuolelle – eli syyttäjälle ja asianomistajalle. Vastapuolta kehoitetaan vastaamaan valitukseen määräpäivään mennessä. Jos vastapuoli on tehnyt valituksen, myös sen valitus toimitetaan tuomitulle tiedoksi.

Hovioikeus päättää kirjallisen valitusvaiheen jälkeen, järjestääkö se pääkäsittelyn. Sen on järjestettävä pääkäsittely, jos toinen osapuoli sitä vaatii ja jos hovioikeuden päätös riippuu siitä, onko käräjäoikeus arvioinut

suullisten todistusten uskottavuuden oikein.

Hovioikeus voi myös seulontamenettelyn tuloksena päättää, että tuomitun valituksen tutkimista ei jatketa, jos pääkäsittely ei ole tarpeen ja jos kolme hovioikeuden jäsentä on vakuuttunut siitä, että käräjäoikeuden päätös oli oikea. Tällöin valitusta ei käsitellä enempää, ja käräjäoikeuden päätös on lopullinen.

Mitä tapahtuu, jos muutoksenhaku hyväksytään / muutoksenhakua ei hyväksytä?

Hovioikeus tutkii käräjäoikeuden päätöksen oikeellisuutta siltä osin kuin on pyydetty. Jos tuomittu katsoo, että käräjäoikeuden päätös on kaikilta osin väärä, hovioikeus voi hylätä kaikki syytteet ja korvausvaatimukset. Hovioikeus voi myös hyväksyä muutoksenhaun osittain. Hovioikeus voi esimerkiksi katsoa, että tuomittu on syyllinen, mutta se voi lieventää tuomiota.

Jos valitus hylätään, muutoksenhakijan on yleensä maksettava todisteiden esittämisestä aiheutuneet kustannukset, jotka valtio on maksanut, sekä asianomistajan oikeudenkäyntikustannukset. Jos valitus hyväksytään osittain, muutoksenhakijan ei ehkä tarvitse maksaa kyseisiä kustannuksia. Jos valitus hyväksytään, muutoksenhakijan on mahdollista saada korvausta oikeudenkäyntikustannuksistaan, ellei valtio maksa niitä.

Jos syytteet hylätään muutoksenhaun johdosta ja hovioikeuden päätös on lopullinen, tuomitun rikosrekisteristä poistetaan mahdolliset asiaa koskevat merkinnät.

Kaikilla osapuolilla on oikeus hakea muutosta hovioikeuden ratkaisuun hakemalla korkeimmalta oikeudelta [valituslupa](#). Rikosasioissa valituslupa myönnetään hyvin harvoin. Jotta valituslupa voidaan myöntää, asialla on oltava merkitystä ennakkotapauksena. Asian on siten oltava yleisesti tärkeä. Valituslupaa ei juuri koskaan myönnetä yksistään sen perusteella, että valittaja katsoo hovioikeuden arvioineen todisteet väärin.

Jos valituslupa myönnetään, korkein oikeus käsittelee asian uudelleen joko kokonaan tai siltä osin kuin valituslupa sallii (kuten rangaistuksen määrittäminen). Korkeimman oikeuden käsittelyt ovat yleensä kirjallisia. Tuomio on lopullinen, kun korkein oikeus päättää olla myöntämättä valituslupaa tai kun se myöntää valitusluvan ja antaa tuomion. Jos käräjäoikeuden tai hovioikeuden päätöksestä ei valiteta, päätös on lopullinen viimeistään silloin, kun valitusaika päättyy. Päätös pannaan täytäntöön viimeistään silloin, kun siitä tulee lopullinen.

Olen toisesta jäsenvaltiosta. Voidaanko minut palauttaa kotimaahan oikeudenkäynnin jälkeen?

Tuomitulta voidaan kieltää pääsy Suomeen, tai hänet voidaan karkottaa toiseen jäsenvaltioon. Näin voidaan tehdä, jos viranomaiset katsovat, että tuomittu on vaaraksi yleiselle järjestykselle tai yleiselle turvallisuudelle. Käytännössä tuomittua ei poisteta maasta, ellei häntä ole tuomittu kohtuullisen vakavasta rikoksesta. Tuomittua ei voida poistaa maasta yksistään sen perusteella, että hän on syyllistynyt rikokseen.

[Maahanmuuttovirasto](#) päättää, poistetaanko tuomittu maasta. Se voi myös kieltää tuomittua saapumasta maahan 15 vuoteen. Päätöksestä voi valittaa [hallinto-oikeuteen](#).

Syytteitä ei merkitä [rikosrekisteriin](#). Rikosrekisteriin tulee merkintä, kun henkilö tuomitaan:

- ehdottomaan tai ehdolliseen vankeusrangaistukseen,
- ehdollisen vankeusrangaistuksen ohessa sakkoon, yhdyskuntapalveluun tai valvontaan,
- ehdottoman vankeusrangaistuksen sijasta yhdyskuntapalveluun,
- nuorisorangaistukseen tai nuorisorangaistuksen sijasta sakkoon,
- viralta pantavaksi tai
- jätetään syyntakeettomana tuomitsematta.

Rikosrekisteriä pitää [oikeusrekisterikeskus](#). Tiedot eivät ole julkisia, mutta viranomaiset voivat tutustua tietoihin laissa säädettyjen ehtojen mukaisesti. Tietoja voidaan antaa myös EU:n/ETA:n ulkopuolelle [keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa tehdyn yleissopimuksen](#) nojalla.

Rikosrekisterimerkintä poistetaan tietyn ajan kuluttua lainvoiman saaneen tuomion antopäivästä. Viiden vuoden

kuluttua poistetaan tiedot, jotka eivät koske ehdotonta vankeusrangaistusta. Kymmenen vuoden kuluttua poistetaan tiedot enintään kahden vuoden ehdottomasta vankeusrangaistuksesta ja yhdyskuntapalvelusta. Kahdenkymmenen vuoden kuluttua poistetaan tiedot yli kahden ja enintään viiden vuoden ehdottomasta vankeusrangaistuksesta. Henkilön kuoltua tai täytettyä 90 vuotta poistetaan tiedot yli viiden vuoden vankeusrangaistuksesta.

Tietojen säilyttämistä rikosrekisterissä ei voi kieltää. Henkilöllä on kuitenkin tietyin rajoituksin oikeus [tarkistaa](#), mitä tietoja hänestä on tallennettu rikosrekisteriin.

Linkkejä

[Laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa](#)

[Rikoslaki](#)

[Rikosrekisterilaki](#)

[Rikosseuraamuslaitos](#)

[Asian käsittely hovioikeudessa](#)

■ Päivitetty viimeksi: 12/09/2025

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.